

Begrundelse

Det fremgår af Berlingske Tidende den 10. oktober 1996, at statsinstitutioner kan forhøje private virksomheders tilbud med en række følgeomkostninger og dermed stille offentlige tilbud bedre i konkurrencen om udbudte opgaver.

Kalkulationsreglerne i Finansministeriets cirkulære om udbud og udlicitering af statslige drifts- og anlægsopgaver er sandsynligvis i strid med EU's udbudsregler.

Ifølge kalkulationsreglerne skal de statsinstitutioner, der afgiver »kontrolbud«, forhøje private tilbudsgiveres bud med den statslige myndigheds følgeomkostninger ved at miste opgaven. Sådanne følgeomkostninger kan bl.a. være udgifter til omskoling af personale og rådgivningsløb til tjenestemænd.

Ifølge Statens Indkøbs vejledning »Offentlige Indkøb i Praksis« s. 336 er disse regler imidlertid ikke i overensstemmelse med de EF-retlige krav til ligebehandling og anvendelse af valgkriterier. Således lyder vejledningen: »Problemstillingen er den, at Finansministeriets kalkulationsregler i en række tilfælde indebærer en forhøjelse af eksterne tilbud, således at valget af leverandør i sådanne tilfælde i praksis ikke kommer til at foregå mellem tilbud, der er udformet i overensstemmelse med udbudsmaterialet, eller på grundlag af de fastlagte kriterier for valg af leverandør. Denne forhøjelse af eksterne tilbud skyldes de kalkulationsregler, der indebærer en belastning af de eksterne tilbud med institutionens egne følgeomkostninger ved at opgive egenudførelse af den pågældende opgave og overlade opgaven til en ekstern leverandør«.

Endelig konkluderer vejledningen: »De nævnte kalkulationsregler fra Udliciteringscirkulæret kan som nævnt ikke finde anvendelse i forbindelse med EF-udbud«.

Svar (18/10 96)

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Finansministeriets cirkulære nr. 42 af 1. marts 1994 om udbud og udlicitering af statslige opgaver omfatter såvel opgaver, der er omfattet af EU's udbudsregler, som opgaver, der falder uden for disse f.eks. på grund af, at deres værdi ligger under beløbsgrænserne for forpligtelsen til at udbyde i EU (tærskelværdierne). Hvor EU's direktiver om udbud gælder, hvis en

offentlig institution ønsker at benytte ekstern opgavevaretagelse i stedet for at udføre opgaven internt, gælder der efter cirkulæret en egentlig forpligtelse til med passende mellemrum at underkaste statslige opgaver, der vil kunne udføres af eksterne leverandører, en udbudsrunde.

Med hensyn til spørgsmålet om lovmedholdigheden af de kalkulationsregler, der ifølge udbudscirkulæret skal anvendes ved vurderingen af, om opgaver kan varetages bedre og billigere af eksterne leverandører, må der sondres mellem opgaver, der falder uden for anvendelsesområdet for EU's udbudsregler, og opgaver, der er omfattet af disse regler.

For de opgaver, typisk af mindre værdi, der falder i førstnævnte kategori, gælder der således ikke detaljerede EU-regler for tildeling af kontrakter om opgavevaretagelse. Der er med andre ord spillerum for udformningen af nationale regler, herunder regler om kalkulationer til sammenligning mellem tilbud udefra og tilbud afgivet af den pågældende institution selv (kontrolbud), selvsagt med respekt af visse grundlæggende principper. Jeg har her noteret mig, at udbudscirkulærets § 5 indeholder en forpligtelse for statsinstitutionerne til at tilrettelægge udbudsforretningerne således, at disse ikke indebærer en konkurrenceforvridende fortrinsstilling for eventuelle kontrolbud.

Omvendt skal EU's udbudsdirektiver respekteres ved udbud af kontrakter, der er omfattet af disse regler, og i tilfælde af modstrid mellem national ret og EU-retten gælder princippet om EU-retten forrang. EU's regler om udbud af offentlige kontrakter hviler på et grundlæggende princip om ligebehandling af samtlige tilbudsgivere, og EF-Domstolen har herom udtalt, at kravet skal respekteres i alle faser af en udbudsforretning. Der foreligger imidlertid ikke nogen afgørelser fra Domstolen, der direkte tager stilling til, om kalkulationsregler, der indebærer en forhøjelse af eksterne tilbud med den udbydende institutions egne følgeomkostninger ved at overgå fra selvudførelse til ekstern varetagelse af en given opgave, er i strid med EU-udbudsreglernes ligebehandlingsprincip. Jeg vil ikke udelukke, at dette i en konkret sammenhæng kan være tilfældet, men omvendt må det erindres, at EU-reglerne ikke pålægger udbydende institutioner en kontraheringspligt. Tværtimod hviler disse regler på en forudsætning om, at en udbudsforretning kan aflyses, jfr. f.eks. bestemmelsen i tjenesteydelsesdirektivets